

Dyslexie-of-net-niet — Nieuws Lelystad

*De laatste nieuwsbrief is al even geleden, maar we pakken graag de draad weer op. In deze update informeren we jullie over de ontwikkelingen in 2019. Daarin is onze aandacht uitgegaan naar het vervolg van de **LEA 2019-2022, de OAB**, waar onze verzoeken naar omgeleid zijn. Eén van de constateringen uit de **Monitor 2018** is dat de meeste scholen volgens de prevalentie verwijzen; prima dus! Wel zijn we dieper gedoken in de kengetallen rond dyslexie en EED. Een meer gedegen **monitor** moet leiden tot voorstellen richting 'slimmer en duurzamer' organiseren. De omslachtigheid van het huidige systeem en de inefficiëntie van het geschotte denken wil de gemeente aanpakken door de dyslexiezorg bij het **samenwerkingsverband** te gaan beleggen en toe te werken naar **verdergaande integratie van onderwijs (niveau 3) en zorg (niveau 4)**. Verder de laatste updates over **Digidoor** en het extra uur voor **follow-up**. Als afsluiting wat nieuwtjes uit de landelijke berichtgeving. Hopelijk voldoende informatief!*

Van LEA naar OAB. Wat is het verschil?

Vanuit de Lokale (Lelystadse) Educatieve Agenda (LEA) maken de gemeente Lelystad en de onderwijspartners afspraken over de manier waarop aan gezamenlijke ambities zal worden gewerkt. Om focus aan te brengen werd er door de gemeente voor 2019 gekozen voor één groot onderwerp, nl. didactisch coachen. Het breed gedragen voorstel: "aanvalsplan taal/leesachterstanden" met daarin o.a. BOUW! en leesinterventies op niveau3, waar de werkgroep dyslexie-onderwijs en het samenwerkingsverband uitwerkingen voor hadden ingebracht, zijn dus niet gehonoreerd. Natuurlijk is het mogelijk dat er voor 2021 wel geld beschikbaar komt.

Vervolgens is op advies van de gemeente Lelystad vóór de zomer aangehaakt bij het OnderwijsAchterstandenBeleid, dat opnieuw vastgesteld moet worden voor 2020 en de jaren die volgen. Ook via deze weg is het namelijk mogelijk om een extra impuls voor taal-leesachterstanden te realiseren. Diverse onderwijspartners zijn uitgenodigd om te sparren over de invulling van het OAB. Het samenwerkingsverband heeft als faciliterende partij de "ondersteuning voor de net/nog-niet-EED-leerlingen (niveau 3)" onder de aandacht gebracht en met verschillende schoolbestuurders hierover doorgesproken ten behoeve van een breed gedragen voorstel. We hopen voor alle leeszwakke leerlingen dat er meer leesondersteuning komt. De werkgroep dyslexie-onderwijs denkt net als het SWV dat de extra leesondersteuning bovenschools en per wijk goed georganiseerd kan worden, waardoor leerlingen zo min mogelijk hoeven te reizen en expertise slim kan worden ingezet. Op deze manier kan er ook hulp gegenereerd worden voor leerlingen die vanwege bijkomende problematiek (in eerste instantie) niet in aanmerking komen voor de route EED. Een brede invoering van BOUW! laat al veel te lang op zich wachten. Sommige scholen zijn op eigen initiatief al gestart; top!

Dyslexiemonitor 2018

Evenals in 2017 werden ook over 2018 de verwijzgetallen EED per school op een rijtje gezet:

- getal A = het aantal verwijzingen door de school naar het SWV,
- getal B = het aantal verwijzingen door het SWV naar de zorgaanbieder (diagnose)
- getal C = het aantal leerlingen mét EED, dat behandeling start

Voor 2018 blijkt dat dit resp. 70, 64 en 50 leerlingen zijn. Het aantal aanmeldingen voor EED komt aardig in de buurt van de prevalentienorm (de landelijk te verwachten gemiddelden). Dat betekent dat de scholen gemiddeld goed weten wanneer te verwijzen. Natuurlijk gaat het om een gemiddelde: er zijn scholen die niet of nauwelijks verwijzen en er zijn scholen die, gezien hun leerlingenaantal, relatief veel verwijzen. Bovendien is getal B en getal C aan de hoge kant gezien de prevalentienorm.

Net als vorig jaar heeft het samenwerkingsverband een kwalitatieve analyse uitgevoerd bij de scholen en daaruit komen o.a. de volgende knelpunten:

- De uitvoering van de ondersteuning op niveau 3 is niet overal even stabiel en krachtig. De uitvoering is o.a. afhankelijk van de expertise en continuïteit van de interne begeleiding en de beschikbaarheid van onderwijsassistenten en/of tutoren.
- Scholen kampen met de problematiek rondom co-morbiditeit.
- Scholen signaleren eerder en zetten veelal standaard leesinterventies in. Specifieke interventies vanuit nauwkeurige lees-/spellinganalyses worden weinig gerapporteerd.
- Er zijn grote verschillen in mogelijkheden en expertise tussen de scholen. Er lijkt nog winst te behalen uit het bieden van goed taal/leesonderwijs op alle niveaus.
- Personeelwisselingen, personeelstekorten en brede schoolproblemen maken het soms onmogelijk om te voldoen aan de basisondersteuning.

Naast deze analyses heeft een data-analist van de gemeente Lelystad geholpen om diepere analyses EED te maken. Zo hebben we gegevens van het JGT, de gemeente, het SWV en de zorgaanbieders naast elkaar gelegd om meer inzicht te krijgen op de data en de oorzaken van diverse knelpunten en onjuistheden. Bovendien hebben we met de vier grote zorgaanbieders besproken wat goed gaat en wat (nog) beter kan. Voor de Monitor 2019 willen we in het voorjaar de kengetallen in beeld hebben. Het is bijzonder dat alle partijen (werkgroep dyslexie-onderwijs, gemeente, zorgaanbieders en SWV) zo'n cultuur van saamhorigheid en openheid hebben ontwikkeld!

Decentralisatie EED

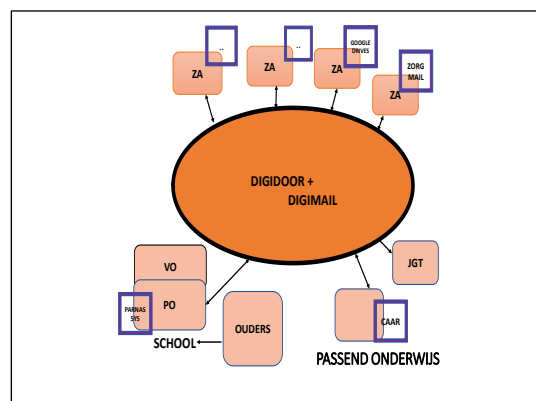

De gemeente Lelystad wil dat onderwijs en zorg meer vervlochten raken. In meerdere gemeentes is dit proces gaande. Vanaf september jl. verkent de gemeente of en hoe een door-decentralisatie van de dyslexiezorg mogelijk is, waarbij de facilitering en coördinatie voor de verschillende zorgniveaus meer bij elkaar gebracht zouden worden. Dit speerpunt van de wethouder zou consequenties hebben voor de taakstelling van het samenwerkingsverband en zou betekenen dat de zorgtaak volledig onder gedelegeerde regie van het SWV kan komen te liggen. Het biedt daarnaast kansen om het systeem slimmer en flexibeler te organiseren. Ook het bestuur van het samenwerkingsverband verkent de kansen en de risico's van de verschillende scenario's in geval van door-decentralisatie en betreft hier de schoolbestuurders bij.

Omdat het niet gelukt is om dit vóór 1 januari 2020 rond te krijgen, heeft de gemeente voor 2020 het contract met huidige zorgaanbieders EED, verlengd. Hoe de situatie er na de zomer van 2020 uit komt te zien, zal in de loop van de komende maanden duidelijk worden.

Digidoor, wat was dat ook al weer?

Om de communicatie tussen alle partijen, die betrokken zijn bij de EED-keten, te stroomlijnen, hebben we een centrale digitale snelweg, genaamd Digidoor. Deze snelweg is toegankelijk voor contactpersonen met eigen inlogcodes. De gegevens zijn beschermd in het kader van de AVG-wetgeving. In 2019 hebben alle partijen hiertoe de verwerkingsovereenkomst AVG toegezonden gekregen. Mochten er veranderingen of wijzigingen zijn, dan horen wij dat graag.

Agenda 2020:

16 jan	OAB bijeenkomsten:
30 jan	inkleuring van de keuzenota
12 mrt	Werkgroep Dyslexie-Onderwijs en Werkgroep Zorgaanbieders
juni	Nieuwsbrief nr. 5

Uur voor follow-up-EED

In 2019 is er geëxperimenteerd met het follow-up moment EED, na een half jaar. Het follow-up moment was voor 2019 vanuit de gemeente meegenomen in de contractering. Dit uur was bedoeld om leerlingen voor langere tijd te kunnen volgen en het gesprek met de scholen open te houden over de ervaren knelpunten en gevonden oplossingen om de leerling na een behandeling EED ook voor langere tijd blijvend te ondersteunen. Zorgaanbieders dyslexie zijn bovendien verplicht om follow-up gegevens aan te leveren aan het kwaliteitsinstituut Dyslexie (NKD). Voorafgaande aan het gesprek tussen school, ouders, zorgaanbieder en eventueel leerling, leverde de school toetsgegevens aan (AVI, DMT, Spellingtoets). Vragen waren bijv.:

- In hoeverre lukt het om de benodigde ondersteuning te continueren?
- Op welk ondersteuningsniveau kan hulp geboden worden?
- Op welke manier wordt het ondersteuningsteam van de school betrokken?
- Wat is de rol van de ouders na afronding en welke knelpunten liggen hier?

Uit de ervaring van dit jaar is gebleken dat de meerwaarde van deze gesprekken onvoldoende opweegt tegen de tijdsinvestering. Er zijn slimmere manieren om de scholen te helpen bij het oplossen van de knelpunten t.a.v. de begeleiding van de kinderen met EED na behandeling. Zowel de ondersteuningsteams op de scholen als de dyslexiespecialisten van het samenwerkingsverband kunnen hierin een rol spelen. Als de verdergaande integratie van niveau 3 en 4 doorgang vindt, zijn er bovendien mogelijk alternatieven om deze doelgroep te ondersteunen.

Landelijke nieuwsberichten

Balans schrijft:

Vanaf 26 augustus 2019 kunnen alle kinderen met een bibliotheekpas gratis boeken lezen met Yoleo, de combinatie van de **tekst van het boek, de auditieve ondersteuning door het voorlezen van de tekst door een menselijke stem en een gele meeleescursor ('karaoke-lezen')**

<https://balansdigitaal.nl/nieuws/yoleo-vanaf-vandaag-gratis-voor-kinderen-met-een-bibliotheekpas/>

Balans schrijft:

Twee neurowetenschappers, laten zien dat dyslectici eigenschappen bezitten die ook vele kansen bieden. Ze hebben het over vier STER-denkvermogens: - samenhangend denkvermogen, toekomstgericht denkvermogen, episch denkvermogen en ruimtelijk denkvermogen. Voor deze vaardigheden hebben dyslectici vaker een verfijnder systeem in hun hersenen.

Het NDK schrijft:

Begin 2019 is de tweede fase van het project brede vakinhoudelijke richtlijn dyslexie gestart. Met een ontwikkelwerkgroep onder leiding van Prof. dr. Pol Ghesguière wordt er hard gewerkt aan het schrijven van de richtlijn, onderbouwing en uiteindelijk de werkkaarten en info voor ouders. Er zijn deelwerkgroepen voor vier thema's: signalering, diagnostiek, behandeling en ondersteuning. Zowel vertegenwoordigers uit de praktijk als de wetenschap hebben er een plek in. Waar mogelijk wordt samengewerkt en aangesloten bij het Stimuleringsprogramma (Sjapo).

www.informatiepuntndk.nl.

Neem voor vragen/opmerkingen gerust contact op met je eigen vertegenwoordiger in de Werkgroep Dyslexie-Onderwijs, of met Ellen Gommer (e.gommer@passendonderwijsleystadronten.nl) of met Joyce Couprie (j.couprie@passendonderwijsleystadronten.nl).